

«Ράους - Ουστ από δω»

Των Ρέππα & Παπαθανασίου από το θέατρο Ένα. Σκηνοθεσία: Ανδρέας Αραούζος Σκηνικά-Κοστούμια: Γιώργος Γιάννου Σχεδιασμός φωτισμού: Τζόζεφ Χριστοδουλίδης Παίζουν: Έρικα Μπεγέτη, Μανώλης Μιχαηλίδης, Χριστίνα Κωνσταντίνου, Πέννυ Φοινίκη, Σωτήρης Μεστάνας, Μαριέλλα Σαββίδου, Αντρέας Μακρής, Μάνος Γαλανής.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

Έγινε κανόνας πια, όσες φορές τα θεατρικά σχήματα επιλέγουν να ανεβάσουν κωμωδία, προλογίζουν την παράγωγή τους με αναφορές στις θεραπευτικές ιδιότητες του γέλιου, ειδικά σε χαλεπούς καιρούς, και στις ανάγκες να εμβολιαστούμε με χιούμορ προς ενίσχυση του ψυχολογικού ανοσοποιητικού μας συστήματος. Προσωπικά πιστεύω ότι η τέχνη σε όλους τους καιρούς προσφέρει ισχυρά αντικαταθλιπτικά όταν τα προϊόντα της έχουν σήμανση «ποιότητα». Όμως πόσο αληθεύει ότι το κοινό σκοπεύει να χρησιμοποιεί το θέατρο ως πηγή τεχνητού γέλιου, πόσο αληθεύει ότι οι τέχνες των θεαμάτων οφείλουν να αναλάβουν αυξημένο διασκεδαστικό ρόλο στις μέρες μας, αλλιώς οι παραγωγές τους θα μείνουν στα αζήτητα; Σχετικά με τα δικά μας θεατρικά πράγματα ενδιαφέρον θα παρουσίαζε μια μελέτη που θα εξέταζε την καλλιτεχνική αξία των εμπορικά πετυχημένων παραγωγών των τελευταίων χρόνων, την «κωμικότητά» τους, τη σχέση τους με την επικαιρότητα, το γλωσσικό τους προσανατολισμό κ.ά., μια μελέτη που ίσως θα εξελισσόταν σε ψυχολογικό πορτρέτο της κοινωνίας μας.

Είμαι σίγουρη ότι η παράσταση του θεάτρου Ένα «Ράους - Ουστ από δω» θα περιληφθεί στο σύνολο των εμπορικά πετυχημένων παραγωγών, γι' αυτό και η ανάλυση των χαρακτηριστικών της μπορεί να δώσει μια από τις αναμφισβήτητες απαντήσεις στα πιο πάνω ερωτήματα. Ναι, κωμωδία, αλλά σε άμεση σχέση με την ελλαδική και, τηρουμένων των αναλογιών, κυπριακή πραγματικότητα. Ναι, κωμωδία, και μάλιστα πάρα πολύ αστεία. Απ' όλες τις παραγωγές των τελευταίων οεζόν, περιλαμβανομένων και βασισμένων στα κείμενα Ρέππα & Παπαθανασίου, είναι εκείνη στην οποία όχι απλώς εκτιμούσαμε τις προσπάθειες των θιάσων να μας διασκεδάσουν, αλλά γελούσαμε αβίαστα.

Ας αυτοαναλυθούμε τώρα, λοιπόν. Μια από τις αιτίες της γενναιόδωρης ανταπόκρισης του κοινού ήταν η ποιότητα του κειμένου. Έξυπνες και εύστοχες ατάκες που έδιναν την ευκαιρία ισότιμης συμμετοχής όλης της υποκριτικής ομάδας. Η ισορροπημένη κατανομή της πραγματικά μεγάλης ποσότητας κωμικού στοιχείου κρατάει την παράσταση σφιχτή, χωρίς κοιλιές και χαλαρότητες. Όμως αυτά αφορούν τη συγγραφική τεχνική. Μεγαλύτερης σημασίας είναι ο στόχος και η φύση της κωμικότητας του κειμένου. Για να είμαι ειλικρινής, βιάστηκα να βγάλω συμπεράσματα από τον τίτλο (όχι μόνο «Ράους», αλλά και «Ουστ από δω») και περίμενα με βαριά καρδιά να δω τα «ευκόλως επίκαιρα». Την Μέρκελ με τα χιτλερικά μουστάκια, το «Γερμανοί ξανάρχονται», και τα λοιπά. Να μην προδώσω τώρα τα συγγραφικά κόλπα σχετικά με τη γερμανική συμμετοχή στην υπόθεση, αλλά το χιούμορ των κατευθύνεται προς τα πάτρια. Και έχει τη φύση του καυστικότερου σαρκασμού, πραγματικά ανελέητου. Γράφω αυτό το σημείωμα και ακούω από την τηλεόραση την είδηση ότι οι υπεξαίρεσεις και οι ατασθαλίες στο ελληνικό Δημόσιο συνεχίζονται (300 εκατ. ευρώ τον τελευταίο καιρό) και ότι κάποιοι δήμοι ξόδεψαν 12 χιλιάδες ευρώ για αγορά πούρων

για σκοπούς δημοσίων σχέσεων. Δυστυχώς ο Ρέππας και ο Παπαθανασίου είχαν ήδη γράψει το κείμενό τους. Ο εθνικός αυτοσαρκασμός που είναι η ουσία του έργου πίσω από την καλοστημένη κωμωδία, τηρουμένων, όπως είπαμε, αναλογιών, αφορά το κυπριακό κοινό και αγγίζει τις διαθέσεις και τους προβληματισμούς του, κάνοντας την παράσταση επικαιρότατη. Αλλά ταυτόχρονα συνειδητοποιούσα το λειτουργικό της ρόλο. Δηλαδή, χωρίς η επικαιρότητα να διαβρώνει τα όρια του κωμικού θεατρικού θεάματος.

Τα προτερήματα του κειμένου θα μπορούσαν να μην αξιοποιηθούν πλήρως, αν ο σκηνοθέτης της

παράστασης Ανδρέας Αραούζος δεν ήταν τόσο απαιτητικός με την υποκριτική του ομάδα. Εκ του αποτελέσματος φαίνεται πόση δουλειά έχει γίνει, επειδή τα κωμικά σκίτσα έχουν γίνει με γραμμές λεπτές και ακριβείς, επειδή ο ρυθμός υποστηρίζεται απ' όλους και δε χαλαρώνει, επειδή η κωμικότητα της κάθε ατάκας υποστηρίζεται υποκριτικά. Από τον καιρό της δικής του παρωδίας «Και οι πλούσιοι κλαίνε» ο Αραούζος έδειξε πόση σημασία δίνει στην αναγνωρισιμότητα του σατιριζόμενου προτύπου. Έτσι οι δουλειές του Σωτήρη Μεστάνα και του Αντρέα Μακρή (επιλέγω τις πιο ακραίες κωμικές μορφές) δεν έχουν τη χοντράδα της καρικατούρας, αλλά την επαγγελματική γενίκευση του τύπου. Είναι δύσκολο να ξεχωρίσεις κάποιους από την ομάδα, καθώς το σκηνοθετικό σύνθημα, το οποίο διαβάζω ως «ατομικότητα μέσα από την ομαδικότητα» υποστηρίζεται από το σύνολο των ηθοποιών.

Έμεινε να σημειωθεί ότι ο εικαστικός συντελεστής της παράστασης Γιώργος Γιάννου, με χαρακτηριστική για την παράσταση προσοχή στη λεπτομέρεια, δημιούργησε τα σκηνικά και τα κοστούμια του από ένα μίγμα από οίκο ανοχής, σικελιανό, αρχαίο δράμα, βαριά λαϊκά κ.ά., με συνδυαστική ύλη τον εθνικό αυτοσαρκασμό.